

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus VII. De Confirmatione pacti per Superiorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

relaxandum. Hoc enim exigit innocentium defensio, & tranquillitas Reipublicæ, & ne quis ex iniquitate sentiat commodum. Juramento autem sic soluto, cessat ejus obligatio etiam quoad DEUM. Omne enim juramentum promissorium, tacitam habet conditionem, nisi promissarius obligationem remittat, vel legitimus Judex ex justa causa rescindat; Sanchez l. 3. moral. c. 22. num. 15.

Colliges 3. quod actus gestus, contra prius juramentum, validus quidem sit; sed illicitus, si pendet à mera facultate agentis; sic matrimonium de presenti, initum contra priora sponsalia, etiam jurata, valet; c. sicut, de Sponsal. Azor p. 1. mor. instit. l. 11. c. 6. q. 3. Ferdinandus Rebelus p. 2. de Just. l. 1. q. 9. n. 13. Not. autem, quod juramentum aliud sit, per se stans; aliud confirmatorium actus, cui adjicitur: illud solum obligat ex virtute religionis, istud præterea facit, ut ex actu, cui adjicitur: aliàs, & de se invalido nascatur alia quædam obligatio vel saltem actio.

Advertendum tamen, quod juramentum promissorium, adjectum promissioni, restringi debeat juxta materiam actus, supra quem cadit. Nam accessorium sequitur naturam sui principalis, Reg. 24. de Reg. Jur. in 6. nec jurans præsumitur, se aliter voluisse obligare; Castropalaus tom. 3. l. 14. D. 2. de Juram. p. 14. hinc easdem conditiones, vel restitutiones recipit, quas de Jure, vel consuetudine habet actus promissionis, cui juramentum adhæret; Tamburinus in decal. l. 3. c. 3. §. 4. n. 3. Promissio autem communiter habet quatuor conditiones generales 1. si potuero, intellige licitè; 2. si Superior legitime non contradicat; 3. si res non fuerit notabiliter mutata; 4. si promissio fuerit acceptata, aut non remittatur à parte. Not. verò, non esse idem, juramentum esse validum, & juramentum esse confirmatorium actus, ei tribuendo valorem v. g. in ratione pacti. Primum enim habet, quandocumque servandum est, propter honorem DEI; esto ei, in cuius favorem fit, nullum jus pariat; contractum autem de se nullum juramento non confirmari, constat ex dict. n. 2568.

quamvis nihilominus servari debeat, ut dictum est n. cit.

* * *

ARTICULUS VII.

De Confirmatione pacti per Superiorem.

INC. quoties, de pactis, habetur, conventiones, & pacta, quæ v. g. fiunt in Ecclesijs, per consensum Pontificis, & ratihabitionem postea præstitam, confirmari. Sermo non est de pactis jure naturæ irritis (hæc enim nulla humana autoritate convalescere possunt) sed aliquo saltem modo validis, spectato jure naturali; Layman in cit. c. quoties: sed in hac re nihilominus distinguendum est. Nam pactum subditorum, sine consensu Superioris initum, & nullum, jure scilicet duntaxat humano, vel requirit eum consensum Superioris ad substantiam actus in initio, vel solum per accidens? Tunc autem requiritur ad substantiam, cum peritur per modum auctoritatis, & licentiæ; secus, si solum per modum simplicis consensûs. Si requiritur secundo modo? pactum statim in principio valet, & per consensum Superioris postea præstitum, confirmatur; sic enim nihil deerat in initio ad substantiam actus: si verò requiritur primo modo? pactum per præstitam postea Superioris ratihabitionem non valet pro tempore actus gesti sine tali consensu, propter rationem oppositam.

Exemplum habetur in Tutore, qui licet auctoritatem præstet, post contractum à pupillo initum; per hoc tamen eum non confirmat, L. obligari 9. §. Tutor ff. de Auctor. Tutor. Excipe, nisi ratihabitione æquivalet mandato. Tunc enim fictione juris retrotrahitur ad diem actus gesti, & perinde valet, ac si in principio actus adfuisset consensus, & mandatum Superioris, per Reg. 10. de Reg. Jur. in 6. tunc autem æquivalet mandato, cum rem sine mandato nostro, sed nomine nostro gestam, approbamus, c. cum quis, de sent. excom. in 6.

Fictio juris eo fine inventa est, ut suppleat defectum veritatis; hinc definitur, legis adversus veritatem, in re possibili, ex justa causa dispositio; unde in iis casibus, ubi locum habet, quoad certos effectus tantum operatur dispositione juris, quantum veritas. Adhibetur non solum Jure Civili, sed etiam Canonico, teste Joanne Sirei-

2597.

3599

2598.

Streinio *in proleg. Juris Canon.* §. 14. *per totum*; differt à præsumptione; quia illa *semper* est contra veritatem; hæc autem *sæpe* stat cum veritate. Jus enim fingit aliud, quàm est; sic fingit mulierem stipulatam, quæ non est, *L. unic. in princip. C. de rei uxor. actione.* Fingit natum, quod non est, *L. qui in utero, ff. de statu homin.* fingit mandasse, qui non mandavit, &c. *c. cum quis cit.*

Hic notant aliqui, non ad omnia subditorum pacta requiri Superiorum consensum; talia dicunt, quæ Prior Conventualis, vel Guardianus inibat de consensu Capituli super juribus Parochialibus, aut similibus Articulis, cum Prælati, Capitulis, & Rectoribus Ecclesiarum, quæ firmiter observari præcipiuntur, *c. quia ex eo, & c. fin. de pact. in 6.* et si non accesserit consensus Provincialis, Generalis, vel Papæ; nec approbata sint in Capitulis eorum Generalibus, vel Provincialibus. Unde per cit. Capitula, edita à Bonifacio VIII. censet Rodriguez *tom. 1. quest. Reg. q. 27. a. 3.* derogatum esse privilegij Fratrum Minorum, quæ habebant ab Alexandro IV. & Honorio IV. ut scilicet invalida essent, quæcunque pacta, quæ Minores, etiam Guardiani fecissent, vel sui Ordinis statuta, & consuetudines, absque consensu & licentia Generalis, vel Provincialis. Verùm hoc privilegium denuò revalidatum est per Sixtum IV. ut videri potest apud Layman *in c. quia ex eo, n. 2.* Unde in hoc cujusque Ordinis leges, consuetudines, & privilegia, post prædictam Bonifacij VIII. constitutionem, inspicienda sunt.

ARTICULUS VIII.

De primo effectu pactorum, qui est obligatio?

Effectum pactorum communiter Doctores ajunt, esse duplicem: *obligationem, & actionem*, vel saltem *exceptionem*. Et quamvis pacto simplici negari possit actio; nequit tamen obligatio; quia licet Magistratus negare possit actionem, propter causam aliquam, vel compulsio- nem ad solvendum debitum juris naturalis: nequit tamen decernere, *non esse reddenda ejusmodi debita*, nisi id ratio boni publici exigat; ut notat Layman *in c. qua*

in Ecclesiarum, de constitut. n. 7. Hinc in foro conscientie, ex omni etiam nuda conventionem acceptata, obligatio oritur, sive ex justitia, sive ex fidelitate. Id verò pendet ex intentione promittentis, utram harum obligationum contrahere voluerit; teste Layman *in opere morali. l. 3. tr. 4. c. 2. n. 1. §. explicatur, & 12. n. 1.* Ex circumstantijs autem adjunctis, si videlicet Chirographum, aut testes adhibiti, vel manus stipulatio intercesserit, conjectura sumi potest, intentionem promittentis fuisse, se obligare *ex justitia*; ita Layman *cit. c. 12. n. 1. §. porro.*

Not. autem, omnem obligationem fundari, vel *in honestate, & decentia* (& sic inducit *debitum morale*, quod quidem sit laudabile, non tamen præceptum) vel *in necessitate*, qua tenemur aliquid agere, vel non agere. Quando hæc necessitas oritur ex nostro consensu, atque adeo ex naturali æquitate servandæ fidei; vel etiam aliunde, ut ex naturali lumine dictante, nos ad aliquid teneri, obligatio dicitur *naturalis*; si verò provenit ex autoritate legis civilis, approbantis contractum aliquem, aut conventionem, dicitur *obligatio civilis*; ita Schneidewinus *l. 3. tit. 14. de obligationib. n. 11.* Hinc naturalis obligationis causa, & fons, est duorum vel plurium in idem consensus, *l. 1. ff. de pactis*; vel alia naturalis æquitas, quæ suadet quem obligari, esto expressè non consenserit, ut notat Bartolus *in L. Julianus, ff. de conditione indebit.* apud Schneidew. *cit. §. de obligatione naturali tantum, n. 8.* fons autem civilis obligationis, est dispositio, vel approbatio legis; quæ porro utrumque habet, dicitur *obligatio mixta*. Ex quibus concludes, obligationem in communi, esse juris vinculum, quo necessitate adstringimur ad aliquid faciendum, vel omittendum.

Ex omni igitur pacto, *etiam nudo, & jure valido*, oritur obligatio *naturalis* (non autem, *civilis*, teste Molina *de contract. tr. 2. D. 255.* aliàs enim pactum nudum haberet actionem *civilem* contra dicenda à *n. 2610.* talis obligationis, nimirum legitimus utriusque consensus ad aliquid faciendum, vel non faciendum; seu promissio acceptata. Omnis autem talis promissio, non iniqua, habet naturale vinculum, seu naturalem æquitatem servandæ fidei,

2600.

2601.